

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI 31. FESTIVALA "GRAD TEATAR" BUDVA

Budva, septembar 2017.

„Glumci su naselili ovaj grad; nemojte ih isterati iz ovog grada, jer ćete izgubiti grad“.

Ljubiša Ristić na otvaranju 31. festivala „Grad teatar“

Uvod

Moto ovogodišnjeg festivala, „**Za tri groša**“, preuzet je iz mjuzikla „Opera za tri groša“ Bertolda Brehta. **35 programa**, koje su publika, građani i posjetioci Budve bili u prilici da prate **od 05. jula do 01. septembra**, ove godine su birani mišlu da novi koncepti i nove forme nastaju tokom tihog, nemetljivog i predanog rada, a da angažovanost uspješno problematizuju okolnosti koje živimo. Stoga i ovogodišnji slogan festivala: „**Za tri groša**“ treba da asocira na skromnost – izvoriste valjanih i pokretačkih ideja, ali i potrebu za preispitivanjem savremenog trenutka.

Sa press konferencije povodom predstavljanja programa

Otvaranje festivala

Na samom otvaranju festivala, pored **Milene Lubarde Marojević, v. d. direktora**, publici su se obratili **predsjednik Opštine Dragan Krapović** i reditelj **Ljubiša Ristić**, jedan od utemeljivača programskega koncepta „Grada teatra“.

Tom prilikom, **predsjednik Krapović** je, između ostalog, ukazao na sledeće: „Stojeći pred vama, ja stojim pred godinama koje su za nama, a koje su svakim danom sve ozbiljnije i odgovornije, pred godinama koje su Budvu načinile značajnom stanicom na regionalnoj pozorišnoj mapi i koje nas obavezuju da im služimo. Jer, čuvajući festival, mi čuvamo Budvu“.

Ljubiša Ristić, podsjećajući se početaka festivala, ukazao je na sledeće: „Ovde niko nije stanovaio, grad je bio mrtav, to što je sagrađeno i obnovljeno nije bilo važno i prvi ljudi koji su tu došli su bili

glumci. To mora da se zna, i da se vodi računa o tome – ovaj grad su naselili glumci prvog jula 1987. godine. Onda su došli svi drugi i onda je počelo to čudo koje se događalo leti.“

Milena Lubarda Marojević, v.d. direktora

Dragan Krapović, predsjednik Opštine Budva

*Ljubiša Ristić,
reditelj i jedan od osnivača festivala*

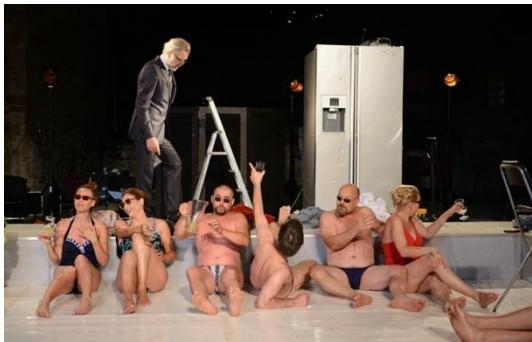
Otvaranje 31. festivala

Dramski program

U pozorišnom programu, između **Ožalošćene porodice** (tekst Branislav Nušić, režija Igor Vuk Torbica, SLG, Celje/Prešernovo gledališće, Kranj), realizovane na otvaranju festivala i **Gospode Glembajevih** (tekst Miroslav Krleža, režija Zlatko Sviben, Dubrovačke ljetne igre), kojima smo zatvorili dramski dio programa, bili smo u prilici da otpartimo još 12 dramskih ostvarenja.

Predstavom „**Žalujoča družina**“ u režiji **Igora Vuka Torbice** otvoren je ovogodišnji festival. Novo pozorišno čitanje poznatog Nušćevog teksta ukazuje na svevremenost i ljudskih mana i ljudskih vrlina, koje kreiraju stvarnost i reflektuju je i u mikro sredinama, kakva je šira i uža porodica. U predstavi igraju neki od najznačajnijih glumaca slovenačkog pozorišta: **Peter Musevski, Aljoša Koltak, Borut Veselko, Andrej Murenc, Aljoša Ternovšek, Branko Završan, Darja Rajhman, Lučka Počkaj, Barbara Ribnikar, Barbara Medvešček, Liza Marija Grašić**.

Gostovanje prošlogodišnje koprodukcije JU „Gard teatar“ sa Ateljeom 212 iz Beograda, predstave „Jesenja sonata“ Jagoša Markovića, ujedno i prve koprodukcione saradnje ove dvije kuće, rađene u čast dva jubileja, 30 godina festival „Grad teatar“ i 60 godina „Ateljea 2012“, i ove godine je izazvala veliko interesovanje budvanske publike. Priču o kompleksnim porodičnim odnosima i emocionalnim vrtlozima koji ih oblikuju, po istoimenom Bergmanovom tekstu režirao je jedan od najpoznatijih reditelja ovih prostora Jagoš Marković. Likove Bergmanove drame u ovom tumačenju oblikuju **Tanja Bošković, Branka Šelić, Mladen Andrejević i Jelena Petrović**.

Žalujoča družina

Jesenja sonata

Dramski program je nastavljen gostovanjem **Exit teatar iz Zagreba**, sa predstavom **Balon**. Različit spektar društvenih tema kojima se predstava bavi, dodatno je nadograđen preispitivanjem fundamenata glumačke igre, čiji su nosioci na sceni **Ana Maras Harmander i Branka Trlin**, a prije svih **Vili Matula i Krešimir Mikić**.

Predstava trupe **Dorćol Platz iz Beograda**, „**Prometejev put**“ u režiji **Milana Neškovića**, a po poznatom tekstu **Dejana Dukovskog** „Duh koji hoda“, izazvao je kod publike poseban utisak, budući da je podsjetila na početke „Grada teatra“, kada je i publika, zajedno sa rediteljem, istraživala zadati prostor i dodatno ga osmišljavalala u skladu sa potrebama teatarske igre. Glumački ansambl predstave koja problematizuje zapadne modele korporativnog kapitalizma, dodatno obesmišlje domaćim naravima i prati pokušaj pojedinca da se izbori sa antihumanim sistemom, čine **Slobodan Beštić, Cvijeta Mesić, Tamara Krcunović, Vanja Ejodus, Milan Čučilović, Aleksandar Srećković i Vaja Dujović**.

Balon

Prometejev put

Jedan od najzanimljivijih projekata ovogodišnjeg festivala, projekat **Maje Pelević i Olge Dimitrijević „Sloboda je najskuplja kapitalistička reč“**, bavi se stereotipičnim kodovima mišljenja o Drugome, nametanim od strane dominantnih sistema i njihovih medijskih kanala. Problematizacija izazvana neusaglašenošću neposrednog uvida i posredovane predstave o Sjevernoj Koreji, zemlji-tabuu za zapadni svjet, osnova je koncepta Pelević i Dimitrijević, koje i izvode svoj tekst.

Na 31. festivalu je gostovalo i Kraljevsko pozorište „Zetski dom“ sa predstavom „**Dokle pogled seže**“ mađarskog autora **Arpada Šilinga**. Sjedinjenost rediteljskog angažmana i glumačkih improvizacija, prateći koncepciju liniju festivala, još jednom progovara o univerzalnoj problematiki sukoba individue sa izopačenim društvenim tekvinama. Ansambl predstave čine **Varja Đukić, Srđan Grahovac, Dušan Kovačević, Nada Vukčević, Dejan Đonović, Jelena Simić, Aleksandar Gavranović i Zoran Vujović**.

Sloboda je najskuplja kapitalistička reč

Dokle pogled seže

Gradsko pozorište iz Podgorice na festivalu je gostovalo sa predstavom **Borisa Liješevića „Čuvari tvog poštenja“**. Autor problematizuje abmblematski stih državne himne, prelamajući ga u domenu savremene srednjoškolske stvarnosti, u kojoj se sustiču i sukobljavaju još uvijek nedovoljno izbrušene etičke norme tinejdžera na stalnom preispitivanju i okorele etičke norme njihovih roditelja, koje dovode do antiutopijskog, a realnog i prepoznatljivog kraja bez katarze. Izuzetno ostvarenje reditelja koji je i potekao sa „Grada teatra“ i koje je izazvalo ogromnu pažnju publike, budući da je predstava nekoliko dana ranije već bila rasprodата, na sceni realizuju **Dubravka Drakić, Branka Femić Šćekić, Božidar Zuber, Emir Ćatović, Pavle Ilić, Ivona Čović Jaćimović, Sanja Popović, Simo Trebešanin, Željko Radunović i Branko Ilić**.

Kao što je već napomenuto, predstava “**Gospoda Glembajevi**”, zbog specifičnih tehničkih uslova je morala biti izvedena na matičnoj sceni **Umjetničke galerije u Dubrovniku**. Četvorosatna raskošna pozorišna vizija **Zlatka Svibena** osobnosti glembajevštine, izazvala je interesovanje i budvanske publike i najavila mogućnost kontinuirane saradnje sa festivalom **Dubrovačke ljetne igre**. U predstavi igraju: **Predrag Ejdus, Anja Šovagović Despot, Mijo Jurišić, Bojana Gregorić, Damir Lončar, Mladen Vujčić, Vladimir Posavec Tušek, Amar Bukvić**.

Čuvari tvog poštenja

Gospoda Glembajevi

Gospoda Glembajevi - budvanska publika na Dubrovačkim ljetnim igrama

Iako za ovu godinu nisu bili planirani koprodukcioni projekti, festival se, najavom obnavljanja prakse podrške aktivnosti studenata dramskih akademija i fakulteta, tj. pokretanjem segmenta festivala **Akademska scena**, udružio sa **Crnogorskim narodnim pozorištem i Fakultetom dramskih umjetnosti sa Cetinja i, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Crne Gore**, realizovao projekat „**Ukroćena goropad**“, po istoimenom Šekspirovom tekstu, a u režiji Zorana Rakočevića, studenta režije cetinjskog Fakulteta, u klasi redovnog profesora Radmila Vojvodić i vanrednog profesora Petra Pejakovića. Reditelj je, pošavši od toga da je ovo „Šekspirov mizogini komad o prevaspitavanju ženske prirode koja pokušava da se nametne kao ravnopravna muškarcu i da zauzme ulogu u društvu i porodici, makar približno značajnu kao što je jači pol ima“ i da ga “treba pročitavati kroz aktuelne socijalne karakteristike prava i sloboda savremenog društva, u kojima drugi polno-rodni identiteti pokušavaju da dobiju punu afirmaciju i jednakost”, dao sliku ne samo polne, već i društvene travestije savremenog trenutka i time pokušao da stvori kritički odnos prema stvarnosti zasnovanoj na dvostrukim moralnim aršinima i iščašenim vrijednostima. U predstavi glume: **Marija Đurić, Vule Marković, Sanja Vujisić, Marko Todorović, Dragan Račić, Andelija Rondović, Stevan Radusinović i Jelena Đukić**. Inovativnost rediteljskog uvida naročito je dokazana u odabiru **ponte ispod crkve Santa Marija na Brijegu od Budve** za prostor igre, čime je i festival dobio novu scenu.

Konferencija za novinare povodom premijere predstave *Ukročena goropad*

Ukročena goropad

Ukročena goropad

Tokom ciklusa **Akademска scena** publika je bila u prilici da otprati još dva studentska ostvarenja. Sredinom jula mjeseca izcedena je predstava „**Bliskost**“ studenata **Akademije umetnosti iz Beograda**, u režiji **Mirjane Karanović**, nastalu po tekstu Patrika Marbera, u kojoj, pored mlade glumice iz Budve **Milice Majkić**, igraju i **Anđelko Beroš**, **Stefan Popović** i **Milica Petrović**. U avgustu, na sceni između crkava izvedena je i predstava **Akademije lepih umetnosti i multimedije iz Beograda** „**Međuigre**“, po tekstu **Migela de Servantesa**, a u režiji **Vide Ognjenović**. I u ovoj predstavi igra glumica iz Budve **Jovana Todorović**, zajedno sa kolegama **Jovanom Stević**, **Milanom Uzelcem**, **Ognjenom Drenjaninom**, **Markom Todorovićem**, **Aleksom Radojlovićem**, **Jovanom Radovanović**, **Anom Đorđević**, **Idom Veljković**, **Ana Marijom Serda** i **Oliverom Gucović**.

Međuigre

Bliskost

Imajući u vidu potrebu da festival njeguje i tradiciju upućivanja u tajne pozorišne umjetnosti i najmlađe publike, ove godine je posebna pažnja posvećena i dječjem programu. Ostvarena je saradnja sa **Kotorskim festivalom pozorišta za djecu**, posredstvom koje je realizovano gostovanje jednog od najpoznatijih svjetskih pantomimičara Italijana/Danca **Paola Nanija**. On je za najmlađe posjetioce festivala na Trgu pjesnika izveo performas „**Džekil na ledu**“. Dječiji program je nastavljen i gostovanjem predstave „**Kod Nojeve barke u 8**“ Gradskog pozorišta iz Podgorice, po tekstu **Urliha Huba**, a u režiji **Roberta Valtla**.

Kod Nojeve barke u 8

Džekil na ledu

Ko(To)r o Kotoru

U off program prikazana je i dokumentarna predstava „**Ko(To)r o Kotoru**”, čiji su autori građani i građanke Kotora. Predstava je nastala kao rezultat istraživanja mogućnosti građanskog aktivizma i kroz pozorišno djelovanje, a tematizuje društvene probleme i situacije nametnute hiper-urbanizacijom prostora, svojstvene ne samo mediteranskim, već svim gradovima koji se bore sa očuvanjem sopstvene autentičnosti.

Muzički program

Kada je muzički dio programa u fokusu, kroz osam večeri smo ponovo bili u prilici da akcenat damo klasičnoj muzici.

Program je organizovan kroz dva ciklusa. Prvi je realizovan u saradnji sa **Muzičkom akademijom sa Cetinja**, dugogodišnjim partnerom festivala. Tokom osam večeri bili smo u prilici da čujemo neke od već renomiranih crnogorskih i svjetskih muzičara, ali i najbolje predstavnike generacija koje dolaze. Ciklus je započet koncertom **Novaka Pavličića i Igora Pejovića**, pijaniste i violiniste, koji su, nakon završenih škola u Crnoj Gori, svoje znanje nastavili da usavršavaju na prestižnim konzervatorijuma inostranstva. Tokom ovog ciklusa pijanistički koncert je održao i **Vladimir Domazetović**, a nastupili su i **Miran Begić**, violinista, i **Predrag Janković**, harmonika. Upriličen je i koncert **Crnogorskog simfonijskog orkestra**, pod dirigentskom palicom **Radovana Papovića**, tokom kojeg su solističke dionice imali **Miran Begić**, **Vladana Perović** i ruski violista **Mikhail Bereznjicki**. Pijanistički koncert je održao i jedan od najpoznatijih pijanista današnjice **Aleksej Ljubimov**.

Novak Pavličić i Igor Pejović

Vladimir Domazetović

Simfonijski orkestar Muzičke akademije Cetinje

Simfonijski orkestar Muzičke akademije Cetinje

Predrag Janković i Miran Begić

Aleksej Ljubimov

Muzički program je bio upotpunjeno i koncertom soprana **Sare Vujošević**, koja je sa prijateljima iz Rusije, baritonom **Dimitrijem Trapeznikovim** i koncert-majstorom **Pavelom Šestovim**, izvodila operске arije.

Sara Vujošević, sopran

Dmitrij Jevgenjevič Trapeznikov, bariton

Poseban koncert je održao i priatelj festivala, pijanista **Boris Kraljević**, koji je nastupio sa gudačkim sastavom **“Ars longa”**.

Boris Kraljević i „Ars Longa“

Boris Kraljević i „Ars Longa“

Okupljanje nekih od najboljih izvođača klasične muzike regiona na ovogodišnjem festival upotpunjeno je završnim koncertom festivala, organizovanim u saradnji sa **Amabasadom Kanade**

povodom 150 godina Kanadske Konfederacije. Riječ je o koncertu **Kanada u svjetskoj muzici**, tokom kojeg su nastupili **Milan Milošević, Tijana Milošević, Žarko Perišić, Dejan Sinadinović, Ksenija Milošević i Nemanja Radulović**, izvodeći kompozicije savremenih kanadskih kompozitora, ali i rijetko izvođenih kompozicija nekih od najpoznatijih kompozitora istorije muzike.

Brajan Ebl, savjetnik Kanadske ambasade

Nemanja Radulović

Kanada u svjetskoj muzici

Interesovanje za ove programe je takođe ukazalo na značaj ovog programskog segmenta, ali i na ograničenja uslovljena nedostatkom adekvatne tehničko-tehnološke opremljenosti festivala. Stoga će jedan od ciljeva u budućnosti biti i nabavka adekvatnog koncertnog ili polukoncertnog klavira. Ujedno, muzički program će u budućnosti nastaviti da njeguje i preplet klasične muzike i muzike novih, žanrovske neograničenih pravaca, budući da je iskustvo pokazalo da festival ima publiku i za jedan i za drugi programske koncept.

Likovni program

Koncepcija likovnog programa ove godine je usmjerena ka izložbama zasnovanim na tematsko-formalnom objedinjavanju djela različitih autora određenog umjetničkog izraza i pravca, zbog ukazivanja ne samo na značaj i umjetničku vrijednost eksponata, već i na značaj kustosa i kustoških metafizičkih iščitavanja u svijetu savremene umjetnosti.

Prva takva izložba otvorena je 12. jula u kući Medina na Trgu pjesnika, a autorski je rad kustosa **Svetlane Racanović**. Otvorena pod nazivom „**Linije bjekstva**“, izložba je objedinila radove pet autora koji se bave konceptualnom/multimedijalnom umjetnošću, a koji, po mišljenju i riječima kustosa, realizuju i ideju od koje se pošlo: „Pojam *linije bjekstva* preuzet je iz filozofskog nomadizma Žila Deleza i Feliksa Gatarija (fra. *les lignes de fuites*, eng. *lines of flight*) i tiče se sila koje znače oslobođanje, preobražavanje, stvaranje novog i uvijek istraživanja i eksperimentisanja *izvan* granica: izvan konformizma prepoznatljivog, prilagodljivog, prikladnog, preporučljivog, očekivanog, prihvaćenog, etabliranog, institucionalizovanog i izvan rutinskih poteza, provjerenih putanja, *igranja na sigurno* ili osiguranog dobitka“.

Na izložbi su bili zastupljeni radovi **Neše Paripovića i Jovana Čekića iz Srbije, Milije Pavićevića i Natalije Vujošević iz Crne Gore i Marka Polonija iz Švajcarske**.

Pokrovitelj projekta je **Ministarstvo kulture Crne Gore**, a izložbu je otvorio **ministar kulture Crne Gore Janko Ljumović**.

Janko Ljumović, ministar kulture Crne Gore

Svetlana Racanović

Milena Lubarda Marojević, v.d. direktora

Linije bjekstva

Druga izložba je nastavila ideju tematskog objedinjavanja različitih artefakata u iznalaženjima novih mogućih značenja. Riječ je o izložbi „**Ćutanje kamena**“, autora **Rajke Bošković**, istoričara umjetnosti i kustosa **Muzeja savremene umjetnosti iz Beograda**. Tokom izložbe, iz Zbirke skulpture Muzeja, za budvansku postavku je izdvojeno 12 skulptura savremenih autora (djela **Miluna Vidića**, **Nandora Glida**, **Moidraga Damnjanovića**, **Lojzea Dolinara**, **Jelene Jovanović**, **Vide Jocić**, **Jovana Kratohvila**, **Momčila Krkovića**, **Nebojše Mitića**, **Pava Perića** i **Save Sandića**), kojima je Bošković pokušala da ukaže na trajnost i svevremenost kamena kao gradivnog materijala, ali i ideje o mogućnosti trajanja kroz umjetničko djelo. Izložbu je orvorila **Ljiljana Zeković**, istoričar umjetnosti i muzejski savjetnik.

Postavku je pratio i stručni skup pod nazivom “**O kamenu – vanvremenost i bezvremenost**”, održan u izložbenom prostoru 19. avgusta, na kojem su istaknuti govorili stvaraoci u kamenu i proučavaoci o kamenu: dr **Kristina Škarić**, arheolog, dr **Josip Šarić**, arheolog, mr **Petar Vujošević**, slikar i mozaičar, **Drago Mijović**, pjesnik, **Goran Čpajak**, vajar, **Zlatko Glamočak**, vajar i dr **Rajka Bošković**, autor izložbe.

Ćutanje kamena

Rajka Bošković, Milena Lubarda Marojević i Ljiljana Zeković

Stručni skup **O KAMENU – vanvremenost i bezvremenost**

Književni program

Književni program je i ove godine ukazao na neka od izdanja koja su obilježila prethodnu produpcionu godinu, kao i na jubilej 170 godina „Gorskog vijenca“. Iako je plan da se i u književnom programu veća pažnja posveti i ostalim disciplinama humanističkih nauka, čini nam se da je i ovogodišnji presjek ukazao, da smo, koliko je to bilo moguće, akcenat dali najznačajnijim izdanjima zemlje i regiona i da smo, sudeći po učešću publike i njene spremnosti da iskaže svoj stav, podsjetili da je trg i mjesto susreta i razmjene različitih glasova.

Kada su jubileji u pitanju, ove godine smo se odlučili za obilježavanje onoga koji je kulturi kojoj pripadamo i prostoru sa koga potičemo najbliži. Povodom 170 godina od objavljivanja prvog izdanja „Gorskog vijenca“ u Beču 1847, na Trgu smo čuli dva predavanja nekih od potvrđenih poznavalaca Njegoševog djela. Trg je otvoren predavanjem **akademika Tonka Maroevića**, koji je govorio o mogućnostima lirskog čitanja „Gorskog vijenca“, dok je profesor sa Filozofskog fakulteta u Nikšiću, **Dušan Krcunović**, govorio o „**Njegoševim antitranskim dijalogizmima**“, zasnivajući svoje predavanje na korpusu antičkih tekstova, koji su bili, ali i mogli biti dio i Njegoševe lektire.

Tonko Maroević

Dušan Krcunović

Na Trgu je govorila i **prof. dr Jelena Pilipović**, dobitnica ovogodišnje nagrade "Nikola Milošević" za najbolje djelo objavljeno u oblasti teorije književnosti i umjetnosti, estetike i filozofije, "**Ka lepoti. Erotološko čitanje Sapfine poezije**" (Akademска knjiga, Novi Sad, 2016.), sa kojom je razgovor vodio **prof. dr Goran Radonjić**.

Na Trgu je predstavljena i **studija profesora anglistike sa nikšićkog fakulteta, Marije Krivokapić**, rađena u koautorstvu sa suprugom **Nilom Dajmondom** za izdavački kuću Cambridge Scholars Publishing, pod naslovom "**Images of Montenegro in Anglo-American Creative Writing and Film**" ("**Slike Crne Gore u anglo-američkoj književnosti i filmu**"). Poseban doprinos večeri dala je i književnica **Dragana Kršenković Brković**.

Goran Radonjić i Jelena Pilipović

Marija Krivokapić i Nil Dajmond

Tokom izuzetno uspješne večeri i za publiku izuzetno inspirativne diskusije predstavljena je i zbirka eseja na likovne teme, pod nazivom "**Eros, krv i svetost**" **Dimitrija Popovića**, knjiga kojom je započeta nova biblioteka ZUNS-ja Crne Gore "Kalon", a koja je nagrađena na prethodnom Međunarodnom Sajmu knjiga u Podgorici. Knjiga se bavi predstavljanjem tri biblijske žene, Judite, Salome i Marije Magdalene u likovnoj umjetnosti od renesanse do danas. O prepeletu dva medijuma, i za nas podjednakoj važnosti, likovnog i jezičko-umjetničkog izraza, sa Dimitrijem Popovićem razgovar je vodio **prof. dr Siniša Jelušić**, dok je značaj izdanja za ZUNS predstavila urednica knjige **Maja Malbaški**.

Siniša Jelušić i Dimitrije Popović

Maja Malbaški, Siniša Jelušić, Dimitrije Popović, Svetlana Ivanović

Kada je fikcionalna književnost u pitanju, organizovano je nekoliko gostovanja.

Zbirka poezije koja se izdvojila svojom posebnošću je “**The Clash**” Dragana Boškovića, univerzitetskog profesora književnosti. Zbirka se izdvojila ne samo zbog osobene tematske sinergije “svih gena kulture, rokenrola i lektire”, kako autor navodi, već i zbog mogućnosti osobenog javnog predstavljanja/čitanja u četiri glasa, kojim autor, uz pratnju, omaž daje ličnom horizontu raznovrsnog kulturnog iskustva, koje upotpunjava i djelo sada već kultnog pank benda, osnovanog 40 godina ranije. Upravo ovo vokalno izvođenje bilo je predstavljeno i pred budvanskom publikom. Tekst su, pored autora, čitale i **Aleksandra Stojanović, Slavica Nikolić i Danica Savić**.

Predstavljen je i roman Ivane Dimić “Arzamas”, ove godine nagrađen NIN-ovom nagradom. Roman netipične forme, kombinacija dnevničkih zapisa, u kojima naratorka sosptveni egzistencijalni trenutak pokušava da razumije u duhovnom dijalogu sa lektirom, i u živom dijalogu sa majkom, čiji lik, uslijed progresivne demencije, postepeno iščezava u neartikulisanom glasu, problematizuje nikad do kraja tematizovane fenomene starosti, bolesti i suočavanja sa neumitnim okončanjem i gubitkom. Doprinos ovoj večeri je dala prof. književnosti, književni kritičar i teoretičar **Božena Jelušić**.

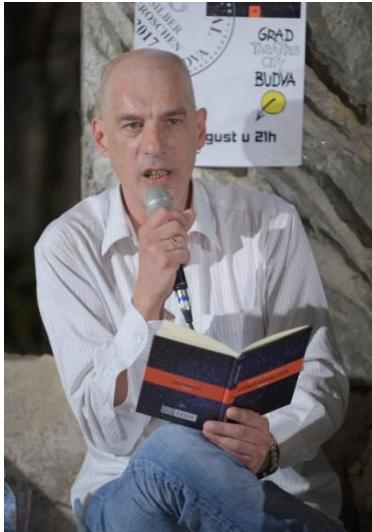
Dragan Bošković – „The Clash“

Božena Jelušić i Ivana Dimić

Balša Brković je na Trgu predstavio novu zbirku poezije “**Crno igralište**” (**Nova knjiga**), koju poznati crnogorski autor, književnik i kolumnista, objavljuje nakon pet proznih knjiga. Sa gostom je razgovor vodio **Vladimir Vujošević**, urednik u “Novoj knjizi”, koji je prije svega ukazao na specifično tematizovanje vremena u zbirci, koje je odredilo i tematizaciju konkretnizovanih pjesničkih svjetova.

Zatvaranje ovogodišnjeg Trga pjesnika obilježilo je gostovanje jednog od najznačajnijih autora post-jugoslovenske književnosti, hrvatskog i bosansko-hercegovačkog pisca **Bekima Sejranovića**, profesora južnoslovenskih književnosti i jezika iz Osla. Sejranović je, predstavivši novu knjigu proze “**Dnevnik jednog nomada**”, govorio i o svojim poetičkim stavovima, mogućnostima žanrovske prepleta, svojim poetičkim načelima i uzorima. Sa autorom je razgovor vodio književnik i publicista **Mića Vujičić**.

Balša Brković

Mića Vujičić i Bekim Sejranović

Scene

Ove godine, na festivalu "Grad teatar" su, pored matične scene **između crkava**, bile aktivne i scene: **crkva Santa Marija in Punta, prostor kuće Medina na Trgu pjesnika, Trg pjesnika, kao i prostor nekadašnje baštne Barbakan**, pretočen za projekat „Prometejev put“ u nekoliko mikro-scena. Ovogodišnji festival je, u skladu sa misijom dodatnog oplemenjivanja prostora prilagođavanjem umjetničkim zamislima, aktivirao i novu **scenu, plato ispod Santa Marije na Brijegu od Budve**, na kojem je izvedena ovogodišnja premijera u studentskom dijelu programa „Ukroćena goropad“. Najavljeni predstava „**Gospoda Glembajevi**“, nova produkcija Dubrovačkih ljetnih igara, zbog rediteljskog koncepta i tehničkih uslova, morala je biti izvedena na matičnoj sceni **Umjetničke galerije u Dubrovniku**.

Između crkava

Nekadašnja Bašta Barbakan

Prostor kuće Medina na Trgu pjesnika

Plato ispod Santa Marije na Brijegu od Budve

Statistika

31. festival "Grad teatar" je trajao od 05. jula do 01. septembra, i tokom 58 festivalskih dana, održano je 36 programa (16 dramskih, 9 književnih, 8 muzičkih, 2 likovna programa i 1 stručni skup).

Na festivalu je učestvovalo oko 200 gostiju, ne računajući novinarske ekipe, goste i predstavnike stručne javnosti koji su pratili festival.

Na festivalu su nastupili eminentni umjetnici i intelektualci iz **Crne Gore, Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Rusije, Danske, Francuske, Južne Koreje, Njemačke, Mađarske, Kanade i iz Čilea.**

Po broju prodatih ulaznica i broju posjetilaca ove godine je oko **12.000 ljudi** posjetilo festivalska dešavanja, ne računajući brojne prolaznike koji su, zavedeni dešavanjima na festivalskim scenama, ostajali i pratili programe.

SVEĆANO OTVARANJE
5. jul

Slovensko ljudsko gledališče
Celje/Prešernovo gledališče,
Kranj

Branislav Nušić
**ŽALUJOČA DRUŽINA
(DŽALOŠĆENA
PORODICA)**

Režija: Igor Vuk Torbica

Prevod: Aleksandra Rekar
Dramaturgija: Katarina Pejović
Scenografija: Branko Hojnik
Kostumografija: Jelena Proković
Kompozitor: Drago Ivanuša

Igraju:
Peter Musevski, Aljoša Koltak,
Borut Veselko, Andrej Murenc,
Aljoša Ternovšek, Blaž Šetrnik,
Daria Reichman, Lučka Počkaj,
Barbara Ribnikar/Pia Zemljič,
Barbara Medvešček, Liza Marija
Graščić

SVEĆANO OTVARANJE
5. jul

MAESTRAL
Resort & Casino

-EATRE / MUZIKA /
ART / POZORIŠTE /
TURE / SLIKARSTVO
NIJIŽEVNOST / LITER
/ MUZIKA / MUSIC /
OZORIŠTE / THEATR
SLIKARSTVO / ART /
NOST / LITERATIRE
IKA / MUSIC / KNJIZ
IŠTE / THEATRE / ML

POKROVITELJ

OPŠTINA BUDVA
-EATRE / MUZIKA /
ART / POZORIŠTE /
TURE / SLIKARSTVO
NIJIŽEVNOST / LITER
/ MUZIKA / MUSIC /
OZORIŠTE / THEATR
SLIKARSTVO / ART /
NOST / LITERATIRE
IKA / MUSIC / KNJIZ
IŠTE / THEATRE / ML

Medijska pokrivenost

I ovaj, **31. festival Grad teatar**, bio je u fokusu pažnje medija.

Održano je **3 konferencije za predstavnike medije**, tokom kojih su potencirane festivalske aktualnosti (predstavljanje programa festivala, konferencija za novinare povodom ovododišnjih premijera i konferencija povodom završetka 31. festivala).

Štampani dnevni listovi Crne Gore **ND Vjesti, Dan, Pobjeda i Dnevne novine** su svakodnevno oglašavali i pratili dešavnja na festivalu, radile intervjuje sa gostima i davale kritičke osvrte na dešavanja na festivalu. Od listova u regionu, festival su pratili, najavljuvali događaje, i davali izvještaje sa dešavanja u: **Danasu, Blicu, Politici, Večernjim novostima, Monitoru, NIN-u**. Medijski prijatelj festivala i ove godine je bila i **RTV Budva**, koja je pored svakodnevnih najava i izvještavanja sa Festivala, redovno radila i **hronike festivala** i u televizijskom i u radijskom programu. Uz to, gosti festivala i urednici su redovno gostovali u emisiji **Na dva mora** i u informativnoj emisiji **Polis**.

Redakcija za kulturu i redakcija jutarnjeg programa TV Crne Gore pratile su dešavanja tokom Festivala. O festivalu je izvještavano i na **Radiju Crne Gore**, a uključenje smo imali i u emisiji **Kulturni krugovi Radio Beograda II**. Dešavanja na festivalu su u ustaljenom terminu prikazivani i na **TV Vjesti**, koja je u jutarnjem programu **Boje jutra** redovno pozivala predstavnike festivala. Program je pratio i izvještavao o dešavanjima i **Radio Slobodna Evropa**. Dešavanja na festivalu su predstavljena i na banjalučkoj televiziji **Radio televiziji Republike Srpske**.

Od internet-portala neizostavno je pomenuti da su tekstovi o festivalu objavljivani na portalu **Vjesti**, portalu **Al Jazeera Balkans**, portalu **Culture Corner**, Portalu **analitika**, **CafedelMontenegro**, portalu **RTCG**, portalima **mne.today**, **crna.gora.me**, **butua.com** i **montenegrina.net**, **seecult.org** i u **Stereo Art Magazinu**. Kao i do sada, izvještaj sa festivala dat je i na ruskom portalu **montenegro-today.com**.

I ove godine programi na festivalu su oglašavani i putem društvene mreže **Facebook** i zvaničnog, redizajniranog, sajta festivala www.gradteatar.me.

Ovom prilikom se zahvaljujemo svim medijima na ukazanoj pažnji.

Prijatelji i sponzori 31. festivala "Grad teatar"

Mnogobrojni projekti realizovani u saradnji sa domaćim i inostranim pozorišnim kućama, najavljeni projekti za realizaciju u narednim godinama, interesovanje medija i stručne javnosti, i ove godine svjedoče da se nesumnjivo radi o jednom od najambicioznijih i najutemeljenijih projekata ne samo Budve i Crne Gore već i regionala kada su kulturne manifestacije u pitanju. Uz to, svojim trajanjem, kvalitetom programa, brojnim gostovanjima vrhunskih umjetnika i kreiranjem ostvarenja ispred svog vremena, festival je svakako zavrijedio respekt i povjerenje i publike koja ga prati. I ove godine su ove činjenice prepoznate i od strane institucija grada, zemlje i regionala.

Osnivač i pokrovitelj festivala, **Opština Budva**, kojoj dugujemo posebnu zahvalnost, i ove, 31. godine postojanja festivala, svojim angažmanom ukazuje na to da festival „Grad teatar“ treba da bude neizostavni dio ponude bogatog života tokom ljetnje sezone, ne samo u domenu definisanja što bogatije turističke ponude, već i u domenu definisanja kulturnog života grada.

Pored opštine, ove godine je festivalske projekte „Linije bjekstva“ i premijerno izvođenje predstave „Ukroćena goropad“ podržalo i **Ministarstvo kulture Crne Gore**.

U organizaciji koncerta „Kanada u svjetskoj muzici“, podršku je dala i **Ambasada Kanade za Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju**.

Brojni privredni subjekti iz Budve i Crne Gore finansijski su i materijalno pomogli ovogodišnjem festivalu.

Posebno ističemo doprinos hotela **Maestral** firme **HIT Montenegro**, hotela **Adria** i restorana **Jadran kod Krsta** ovogodišnjem festivalu.

Realizaciju festivala su pomogli i firme **Tre Canne** i **Sava osiguranje**. Zahvalnost dugujemo i hotelima **Mažestik**, **Tara** i **Vila Lux**.

Festival su pomogli i brojni ugostitelji grada Budve: kafei **Babalu**, **Mocart**, **Forsaž**, **Korkovado**, **MB**, **Adriatik**, **Hong-Kong**, **Langust**, **Parma**, kao i brend **Aqua Viva** preduzeća **Knjaz Miloš Montenegro**, firma **S press+**, **Mediteran Express** i **Megapromet**.

Zahvalnost na saradnji iskazujemo i **Turističkoj organizaciji Budve**, predućeću **Mediteran reklame** i štampariji **DPC**.

Festival su pomogli i JUOŠ „**Stefan M. Ljubiša**“, Služba komunalne policije Opštine Budva, Sekretarijat za lokalnu samoupravu Opštine Budva, MUP Crne Gore - PJ Budva i Herceg Novi.

Ovom prilikom i svima ostalim privrednim subjektima i sugrađanima koji su imali razumijevanja za festivalska dešavanja zahvaljujemo i na ovogodišnjoj saradnji.

Zaključak:

I pored najava da ćemo imati skroman festival, pokazalo se da je odabirom programa, koji su izvedeni na XXXI festivalu "Grad teatar", moguće realizovati kvalitetan festival sa manje sredstava, iako moramo imati u vidu da ove godine, upravo iz razloga kasnog definisanja budžeta i programa, nismo realizovali festivalske pozorišne produkcije u onom vidu koji bi bio i ostaje očekivan. Međutim, i pored toga, ispostavilo se da se kulturna misija projekta "Grad teatar" nastavila i da je publika ove godine prepoznala težnju i trud da se festival vrati gradu i korijenima ideje iz koje je nastao.

Pored toga, jedan od glavnih, ili upravo glavni, uspjeh ovogodišnjeg festivala, predstavlja činjenica da su se njegovi programi odvijali u tišini, iako u srcu Starog grada i u jeku turističke sezone. Ovim se pokazalo da je ipak moguće postići nešto što gotovo od njegovog osnivanja predstavlja problem (o čemu svjedoče i novinski natpisi i naslovi u prethodnih 30 godina), i za šta smo i sami već sumnjali da je moguće.

Pred nama je priprema XXXII festivala, za koji se nadamo da će biti realizovan u istim okolnostima, ali sa festivalskim produkcijama koje su "Grad teatar" učinile kulturnim stecištem novih umjetničkih formi i ideja širokog spektra izvođačkih umjetnosti.

JU "Grad teatar"